दार्वण्ड पुंस्त्री दारु–इव कठिनोऽण्डोऽस्य । मयूरे शब्दार्थकल्प० । स्त्रियां जातित्वात् ङीष् ।

दार्वाघाट पुंस्त्री दारु आहन्ति आ+हन–अण् "दारावाहनोऽण् अन्तस्य च टः संज्ञायाम्" वार्त्ति० अण् नस्थाने टः । (काटठोकरा) पक्षिभेदे अमरः स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । "पुरुषमृगश्चन्द्रमसो गोधा–कालका–दार्वाघाटास्ते वनस्पतीनाम् यजु० २४।३५। असंज्ञायां तु न टान्तादेशः । दार्वाघात काष्ठाघातमात्रे त्रि० । स च दार्वाघातखगे शब्दरत्ना० अत्रार्थे टान्तत्वमेव युक्तं वार्त्तिके संज्ञायां टान्तत्वस्यैव साधनात् ।

दार्विका स्त्री दारयति दॄ+उल्वादित्वात् साधुः ङीप् दार्वी दारुहरिद्रा तद्विकारोऽपि दार्वी अभेदोपचारात् स्वार्थे क । १दारुहरिद्राक्वाथोद्भवे तुत्थे अमरः २गोजिह्वौषधौ शब्दार्थचि० ।

दार्विपत्रिका स्त्री दार्व्या दारुहरिद्रायाः पत्रमिव पत्रमस्त्यस्याः ठन् संज्ञायां ह्रस्वः तत् तदाकारः पत्रेऽस्त्यस्या वा ठन् । गोजिह्वायां रत्नमाला ।

दार्वी स्त्री दारयति दॄ–णिच् उन् स्त्रियां दारणस्य अवयवविभागरूपत्वेन गुणवचनत्वात् वा ङीष् दॄ+उल्वा०नि० ङीप् वा । दारुहरिद्रायाम् ।

दार्वीक्वाथोद्भव न०दार्व्या दारुहरिद्रायाः क्वाथादुद्भवति उद्+भू–अच् । १रसाञ्जने राजनि०२कृत्तिमरसाञ्जने रत्नमा० ।

दार्श त्रि० दर्शे भवम् आर्षे ठञं बाधित्वा अण् । १दर्शभवे "दार्शमस्कन्दयन्पर्व पौर्णमासञ्च योगतः" मनुः । लोके तु कालात् ठञ् । दार्शिक इत्येव । दृशि नेत्रे भवः अण् । २नेत्रभवे त्रि० ।

दार्शपौर्णमासिक त्रि० दर्शे पौर्णमास्यां च भवः ठञ् । दर्शपौर्णमासीभवे । "दार्शपौर्णमासिकेतिकर्त्तव्यता" कात्या०श्रौ० ५।६।३१। सूत्रे कर्कः ।

दार्षद त्रि० दृषदि पिष्टः शैषिकः अण् । दृषदि प्रस्तरे पिष्टे सक्तुप्रभृतौ

दार्षद्वत न० दृषद्वत्या नद्यास्तीरे कर्त्तव्यम् अण् । सत्रभेदे तद्विधानादि यथा "दार्षद्वतमृत्विगाचार्य्ययोरन्यतरस्य गा रक्षेत् संवत्सरम्" कात्या०श्रौ० २४।६।३३ इत्यादिभिः "एत्य च दृषद्वतीतीरेण" इत्यन्तैः सूत्रैरुक्तः तस्याव भृथविशेषस्तत उत्तरसूत्रेषु दृश्यः । "दार्षद्वतमेतत्संज्ञं सत्रमभिधीयते" कर्कः ।

दार्ष्टान्तिक त्रि० दृष्टान्तेन युतः ठञ् । दृष्टान्तयुक्ते उपमेये "स्वापस्य दार्ष्टान्तिकत्वेन विवक्षितम्" वृ०उ०शङ्करभाष्यम्

दाल न० दले सञ्चितम् अण् । पुष्पात् पतिते दलसञ्चित १मधुभेदे भावप्र०उक्तलक्षणादि मधुशब्दे दृश्यम् इन्द्रनीलदलाकारसूक्ष्ममक्षिकोत्पन्ने २वृक्षकोटरान्तमके मतनि च राजनि० । ३कोद्रवे धान्यभेदे पु०हेमच० ।

दालन पु०दालयति दल–णिच्–ल्यु । दन्तगते रोगभेदे रोगशब्दे ३४६६ पृ०दृश्यम् । [विषभेदे हेमच०

दालव पु० दलति दल–उन् तस्यायम् अण् । स्थावर-

दाला स्त्री दल्यते दल–कर्मणि–घञ् । महाकाले किमपाके वृक्षे भावप्र० स्वार्थे क । दालिका तत्रार्थे

दालि स्त्री दल–इन् । (दाल)इति ख्याते दलिते १शमीधान्ये शब्दार्थचि० । दाडि डस्य लः । २दाडिम्बशब्दार्थे च स्त्रीत्वात् वा ङीप् तत्रार्थे सा च ३देवदालीलतायां राजनि० ।

दालिम पु० दाडिम+डस्य लः । दाडिमवृक्षे भरतः

दालभ पु० ब०व० । दाल्भ्यस्य दल्भगोत्रजस्य छात्राः अण् यलोपः । दाल्भ्यस्य छात्रेषु

दाल्भ्य पुंस्त्री दल्भस्य गोत्रापत्यम् गर्गा०यञ् । दल्भर्षिगोत्रापत्ये वके मुनिभेदे । "वकोदाम्भ्यः स्थूलशिराः कृष्णद्वैपायनः शुकः" भा०स०४अ० दल्भशब्दे छान्दो० वाक्यम् दृश्यम् । तस्य युवापत्यम् यूनि फिञ् । दाल्भ्यायनि दल्भ्यस्य यून्यपत्ये । २पुण्याश्रमरूपे तीर्थभेदे । "दाल्भ्यघोषश्च दाल्भ्यश्च धरणीस्थो महात्मनः । कौन्तेयानन्तयशसः सुव्रतस्यामितौजसः । आश्रमः ख्यायते पुण्यस्त्रिषु लोकेषु विश्रुतः" भा०व०९०अ०

दाल्मि पु० दल–णिच् बा०मि । इन्द्रे त्रिका० ।

दाव पु० दुनाति दु–कर्त्तरि ण । १वने २वनभवेऽनले च अमरः । "ददर्श दावं दह्यन्तं महान्तं गहने वने" भा०व० २६०श्लो० । "वनमिव दावपरीतम्" वृ०स०२४अ० । "इदमिन्द्रः सदा दाव खाण्डवं परिरक्षति" भा०आ० २२३अ० "दावं दग्ध्वा यथा शान्तं पावकं शिशिरात्यये" भा०द्रो० २९४२ श्लो० । "अधिज्यधन्वा विचचार दावम्" रघुः । भावे घञ् । ३उपतापे च ।

दावन् पु० दा–कर्मभावादौ उणा०वनि । १देये २दाने च "नियुत्वता रथेनायाहि दावने वायो मखस्य दावने" ऋ०१।१३४।१ "दावने दातव्याय हविषे तत्स्वीकाराय पुनः किमर्थं दावने अस्मभ्यमभिमतदानाय । उभयत्र ददातेः कर्मणि भावे च क्रमेणौणादिको वनिः । छान्दसः नोपधालोपः" माप्रक । लोके तु दाव्ने इत्यादि ।